

« ارزیابی مراکز سکونتی - تربیتی کودکان کار (کودکان خیابانی) از منظر و دید معماری »

آیه عطاپور ^{*}۱، فاطمه لطفی ^۲، خدیجه هاشمی ^۳

۱- فارغ التحصیل رشته مهندسی تکنولوژی ساختمان ، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت شهری در دانشگاه آموزش عالی غیر انتفاعی نورطوبی ، عضو شورای اسلامی محلات شهر تهران ، تهران - شهرک غرب فاز ۶ - گل افshan جنوبی - کوچه سپه

۲- فارغ التحصیل رشته معماری ، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت شهری در دانشگاه آموزش عالی غیرانتفاعی نورطوبی ، کرج ، خیابان دهم شرقی شاهین ویلا ، کوچه لاله

۳. فارغ التحصیل رشته جغرافیا (برنامه ریزی شهری) ، دانشجوی کارشناسی ارشد رشته مدیریت شهری در دانشگاه آموزش عالی غیرانتفاعی نورطوبی ، تهران - اسکندری جنوبی ، خیابان نوش آبادی ، کوچه فرج - بمبست فرج

خلاصه

کودکان کار یا کودکان خیابانی کودکانی هستند که بالاجبار یا به خاسته خود تن به کار در خیابان و سر چهارراهها می دهند ، این نوع از کار با دلایل متفاوتی به وقوع می پیوندد که از آن جمله می توان به تعداد اندکی از آن اشاره کرد : ۱. فقر یا نیاز به کسب درآمد برای گذراندن زندگی خود و احتمالاً چند نفر دیگر ، ۲. از هم گسیختگی خانواده ، ۳. وضعیت زناشویی و زپروابط والدین در خانه ، ۴. مهاجرت های خود خواسته ، ۵. دارای خانواده هایی ناآگاه ، بدسرپرست یا بی سرپرست و موارد بسیاری از این قبیل که در قسمت های بعدی مفصل به آنها پرداخته می شود.

کودکان کار قسمتی بزرگ از کودک دشوار محسوب می شوند که معمولاً رفتارهای زیر را از خود بروز می دهند : ۱. خود یا کودکان دیگر را از نظر جسمی و روحی به خطر می اندازد و آزار می دهد ، ۲. وسیله هایی را که برای رفاه حال او و دوستانش در نظر گرفته شده است خراب می کند و از کار می اندازد و ... (مهراب جلیلی ، ۱)

برای پژوهش و مقاله در پیش روی اهداف زیادی را می توان برشمرد که در اینجا فقط به یکی از آنها اکتفا می کنیم : شناخت وضعیت و مشکلات و آسیب های این کودکان ، آشنایی با علل و عوامل ایجاد کننده آسیب ها و افزایش آنها ، شناخت نیازهای کودکان کار و بررسی مشکلات آنها از دید معماری برای به قلم درآوردن این مقاله از آبان ماه سال ۱۳۹۴ تحقیق های جدی و اساسی را آغاز کردیم. ایده اصلی موضوع مقاله از یک همایش برگرفته شد که راجع به کودکان کار و کودکان خیابانی بود. متأسفانه در ایران جامعه آماری دقیقی از کودکان کار در دست نیست و حتی بسیاری از این کودکان به علت ناالمنی و ترس جوابگوی سوال های محققان و پژوهشگران نیستند پس بالاجبار و به منظور دستیابی به اطلاعات از روش اسنادی و تکنیک فیش برداری جهت مطالعه و گردآوری اطلاعات و مستنداتی در زمینه موضوع تحقیق استفاده شده است.

کلمات کلیدی: کودکان خیابانی و کار ، مراکز سکونتی - تربیتی ، معماری

* Fارغ التحصیل گرافیک رایانه در مقطع کارشناسی ، فارغ التحصیل طراحی معماری در مقطع کارشناسی ، دارای مدرک بین المللی معماری و دکوراسیون داخلی از انگلستان
Email: ayebsazan_86@yahoo.com